

Statistika pro informatiku

Souhrn látky

únor 2014

Obsah

1	Základy statistiky a pravděpodobnosti	2
1.1	Rozlišení pojmů	2
1.2	Pravděpodobnost jevu a jeho doplňku	2
1.3	Sjednocení jevů	2
1.4	Podmíněná pravděpodobnost	3
1.5	Nezávislost jevů (průnik)	3
1.6	Bayesova věta	3
2	Vlastnosti	4
2.1	Střední hodnota	4
2.2	Rozptyl	4
2.3	Distribuční funkce	5
2.4	Hustota	5
3	Rozdělení pravděpodobnosti	5
3.1	Diskrétní (nespojité) rozdělení	5
3.1.1	Bernoulliho rozdělení	5
3.1.2	Binomické rozdělení	5
3.1.3	Geometrické rozdělení	6
3.1.4	Poissonovo rozdělení	6
3.2	Spojité rozdělení	6
3.2.1	Rovnoměrné rozdělení	6
3.2.2	Exponenciální rozdělení	6
3.2.3	Normální (gaussovo) rozdělení	7
4	Entropie	7
5	Náhodné procesy	8

1 Základy statistiky a pravděpodobnosti

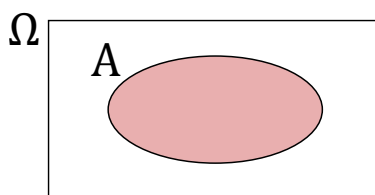
1.1 Rozlišení pojmů

Statistika TODO

Pravděpodobnost TODO

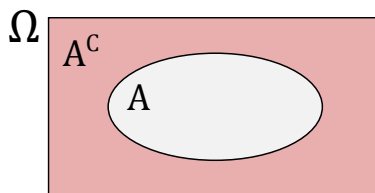
1.2 Pravděpodobnost jevu a jeho doplňku

$$\mathbb{P}(A) = \frac{\text{size}(A)}{\text{size}(\Omega)}$$

Obrázek 1: Vennův diagram základní pravděpodobnosti jevu

$$\mathbb{P}(A^C) = 1 - \mathbb{P}(A)$$

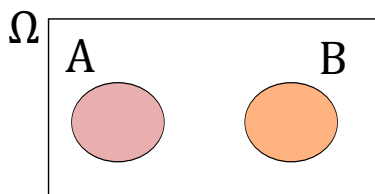

Obrázek 2: Vennův diagram doplňku jevu

1.3 Sjednocení jevů

Pro disjunktní jevy platí

$$\mathbb{P}(A \cup B) = \mathbb{P}(A) + \mathbb{P}(B).$$

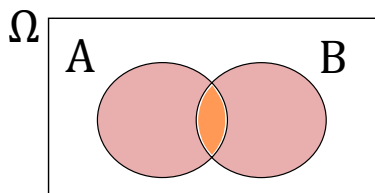

Obrázek 3: Disjunktní jevy

Pro jevy platí

$$\mathbb{P}(A \cup B) = \mathbb{P}(A) + \mathbb{P}(B) - \mathbb{P}(A \cap B).$$

Oblast průniku by byla započítána dvakrát, proto je potřeba ji odečíst.

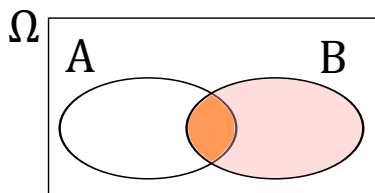

Obrázek 4: Jevy

1.4 Podmíněná pravděpodobnost

$$\mathbb{P}(A|B) = \frac{\mathbb{P}(A \cap B)}{\mathbb{P}(B)}, \mathbb{P}(B) \neq 0$$

„Pravděpodobnost jevu A za podmínky, že jsme v B a že jev B nastal.“

Obrázek 5: Podmíněná pravděpodobnost

1.5 Nezávislost jevů (průnik)

Pro **nezávislé** jevy platí

$$\mathbb{P}(A \cap B) = \mathbb{P}(A) * \mathbb{P}(B).$$

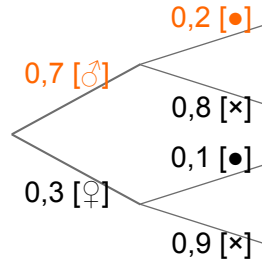
Jinak platí

$$\begin{aligned} \mathbb{P}(A \cap B) &= \mathbb{P}(A|B) \mathbb{P}(B) \\ \mathbb{P}(A \cap B) &= \mathbb{P}(B|A) \mathbb{P}(A) \\ \mathbb{P}(A \cap B \cap C \dots) &= \mathbb{P}(A) \mathbb{P}(B|A) \mathbb{P}(C|A \cap B) \dots \end{aligned}$$

1.6 Bayessova věta

$$\mathbb{P}(A|B) = \frac{\mathbb{P}(B|A) \mathbb{P}(A)}{\mathbb{P}(B)}$$

$$\mathbb{P}(\sigma|\bullet) = \mathbb{P}(\bullet|\sigma) * \mathbb{P}(\sigma) = \mathbb{P}(\sigma) * \mathbb{P}(\bullet|\sigma) = 0,7 * 0,2 = \underline{\underline{0,14}}$$

Obrázek 6: Bayessova věta pomocí stromu

2 Vlastnosti

2.1 Střední hodnota

Pro diskrétní veličiny

$$\mathbb{E}X = \sum_i p_i x_i = \sum_i x_i * \mathbb{P}(X = x_i)$$

Pro spojité veličiny

$$\mathbb{E}X = \int_{-\infty}^{+\infty} x * f_x(x) dx$$

(P a f jsou funkce hustoty.)

Pro libovolné náhodné veličiny platí:

$$\begin{aligned} \mathbb{E}(aX + Y) &= a\mathbb{E}(X) + \mathbb{E}(Y) \quad (\text{linearita}) \\ \mathbb{E}(X + Y) &= \mathbb{E}(X) + \mathbb{E}(Y) \\ \mathbb{E}(X + Y) &= \mathbb{E}(\max\{X, Y\}) + \mathbb{E}(\min\{X, Y\}) \\ \mathbb{E}X^2 &= \sum_i p_i x_i^2 \quad (\text{pro diskrétní jevy}) \\ \mathbb{E}(\max\{X, Y\}) &= \mathbb{E}(X) + \mathbb{E}(Y) - \mathbb{E}(\min\{X, Y\}) \\ \mathbb{E}(XY) &= \mathbb{E}X * \mathbb{E}Y \quad (\text{platí jen pro nezávislé jevy}) \end{aligned}$$

2.2 Rozptyl

$$\sigma_x = \text{var}X = \mathbb{E}(X - \mathbb{E}X)^2 = \mathbb{E}X^2 - (\mathbb{E}X)^2$$

2.3 Distribuční funkce

- Funkce je zprava spojitá.

Distribuční funkce pro diskrétní veličiny

$$F = \mathbb{P}(X \leq x_i) = \sum_{x_i \leq x} p_x(x_i)$$

Distribuční funkce pro spojité veličiny

$$F = \mathbb{P}(X \leq x_i) = \int_{-\infty}^x f_x(u) du \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

2.4 Hustota

Funkce hustoty pro diskrétní veličiny

$$p(X) = \mathbb{P}(X = x)$$

Funkce hustoty pro spojité veličiny

$$f(x) = F'_x(x)$$

3 Rozdělení pravděpodobnosti

3.1 Diskrétní (nespojité) rozdělení

Diskrétní veličiny mohou nabývat pouze spočetného počtu hodnot (i nekonečného).

3.1.1 Bernoulliho rozdělení

$$X \sim Be(p)$$

Hustota

$$\mathbb{P}(1) = p, \mathbb{P}(0) = 1 - p$$

Střední hodnota

$$\mathbb{E}X = p$$

Rozptyl

$$\text{var}X = p(1 - p)$$

3.1.2 Binomické rozdělení

$$X \sim Bi(n, p)$$

Hustota

$$\mathbb{P}_X(k) = \binom{n}{k} p^k (1 - p)^{n-k}$$

Střední hodnota

$$\mathbb{E}X = n * p$$

Rozptyl

$$\text{var}X = np(1 - p)$$

3.1.3 Geometrické rozdělení

$$X \sim \text{geom}(p)$$

- „Počet hodů mincí než padne první panna. Tedy čekání na úspěch.“

Hustota

$$\mathbb{P}_x(k) = (1-p)^{k-1} * p$$

Distribuční funkce

$$\mathbb{P}(T \leq n) = 1 - (1-p)^n$$

Funkce přežití

$$\mathbb{P}(T > n) = (1-p)^n$$

Střední hodnota

$$\mathbb{E}X = \frac{1}{p}$$

Rozptyl

$$\text{var}X = \frac{1}{p} \left(\frac{1}{p} - 1 \right)$$

3.1.4 Poissonovo rozdělení

TODO

3.2 Spojité rozdělení

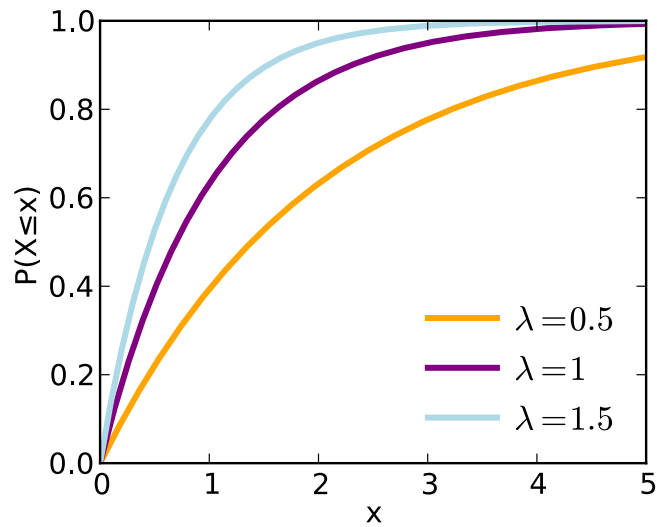
Spojitě náhodné veličiny nabývají na rozdíl od diskrétních veličin nějakého intervalu.

3.2.1 Rovnoměrné rozdělení

TODO

3.2.2 Exponenciální rozdělení

$$\begin{aligned} X &\sim \exp(\lambda) \\ f(x) &= \lambda e^{-\lambda x}, x \geq 0 \\ P(X \leq x) &= 1 - e^{-\lambda x} \\ \mathbb{E}X &= \frac{1}{\lambda} \\ \text{var}X &= \frac{1}{\lambda^2} \end{aligned}$$

Obrázek 7: Graf distribuční funkce exponenciálního rozdělení[1]

3.2.3 Normální (gaussovo) rozdělení

TODO

4 Entropie

Entropie diskrétní veličiny

$$H(X) = - \sum p_i \log p_i$$

Entropie spojité veličiny

$$H(X) = - \int f(x) \log f(x) dx$$

Aditivita entropie

$$H(X, Y) = H(X) + H(Y|X).$$

Sdružená entropie

$$H(X, Y) = - \sum_{i,j} p_{i,j} \log p_{i,j}$$

Podmíněná entropie

$$H(X|Y) = - \sum_{i,j} p(x_i, y_i) \log p(y_i|x_i)$$

$$I(X, Y) = \sum_{i,j} p_{i,j} \log \frac{p_{i,j}}{p_i * p_j} = \dots = -H(X|Y) + H(X)$$

5 Náhodné procesy

Značení procesu

$$X(t, \omega) = X_t = X(t)$$

Střední hodnota

$$\begin{aligned}\eta_x(t) &= \mathbb{E}X(t) = \int x(t) * f_{X_t}(x) dx \\ \mathbb{E}X(t) &= \sum x_i(t) \mathbb{P}(X_t = x_i(t))\end{aligned}$$

Autokorelační funkce

$$\begin{aligned}R_x(t_1, t_2) &= \mathbb{E}X(t_1) * \overline{X(t_2)} \text{ v } \mathbb{C} \\ &= \mathbb{E}X(t_1) * X(t_2) \text{ v } \mathbb{R}\end{aligned}$$

Reference

- [1] The Free Encyclopedia Wikipedia. Exponential distribution. 2014.